

HEMBYGDEN

Medlemsblad för
Upplands Väsby Hembygdsförening

Nr 2 Maj 2002
Årgång 31

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Ordföranden har ordet	3
Föreningsprogram maj - sept 2002	4
Resultaträkning	6
Balansräkning	7
Budget	9
Med backspegeln i ladugården	11
Årsmötet för Stockholms läns hembygd förbund	14
Om trefaldighetskällor i Hammarby socken	15
Fred!	17
Hedlunds historier	18
Varför heter sjön så?	19
I vårdrådets skugga	20
Minns du Väsby	23
Almqvist ur Sesemana	24
Hur man tillagar flugpapper för att fångaflugor	26
Förslag till ny bebyggelse i Carlsundsområdet (Brunnby Park)	27
Korsord 2/02	28

För innehållet i artiklarna svarar respektive författare.

Ansvärig utgivare: Inga Engdahl • Layout: Tryckpunkten • Tryck: Wäsby Tryckeri

Tryckt med miljövänlig färg och miljövänligt papper i 550 ex.

Ordföranden har ordet

Bästa hembygdsvänner!

Programverksamheten

Årets programverksamhet rullar på och inledningen av programmen har inneburit en glädjande hög kvalitet på samtliga programaktiviteter.

Årsprogrammet inleddes den 20 januari med ett kåseri av Bertil Forsman, som berättade om komiska intervjusituationer från radion. Detta var något som var mycket uppskattat av åhörarna.

Därpå följde bokloppis i ladugården den 16 februari med god uppslutning av köpsugna bokmalar. Nytt för året var en bokpresent till samtliga medlemmar, som besökte loppmarknaden.

Den 10 mars öppnade vi den traditionella "Galleri ladugården" med både gamla och nya utställare. Utställningen var välbesökt och uppskattad samt innehöll även musikalisk underhållning av Pelle Wallin och Lennart Carlsson på fiol och dragspel.

Vid vårt ordinarie årsmöte, som gick av stapeln den 16 mars, hade vi glädjen att få Leif Berglund som ordförande vid förhandlingarna. Under årsmötet visades två utställningar om runstenar samt träbearbetningsverktyg och vid kaffeserveringen underhöll Tord Johansson och Nils Häggbom på nyckelharpa och durspel.

Sex personer från vår styrelse representerade föreningen vid Stockholms läns hembygdsförbunds årsmöte den 23 mars, som i år var förlagd till Sollentuna.

Den 6 april var det dags igen för loppis, men denna gång den så kallade "ladugårdsloppisen", med ett stort antal prylar och många köpsugna, som bidrog till trevnaden och kassaflödet.

Program och efterlysningar

För övrigt önskar jag att vi får god tillslutning på de inbokade aktiviteterna framöver i år. Jag kan nämna att i mitt tycke är de väl värda att i, eftersom programmen håller en mycket hög kvalitet, så välkomna till våra trivsamma träffar.

Till slut kommer jag med en angelägen efterlysning som gäller behovet av några glada personer som vill hjälpa till i hembygdsarbetet med varierande sysslor, som t.ex. boställesvärdinna, där Du kan bistå Nora Lundberg, samt några som kan vara behjälpliga i sommarcafét.

I övrigt behövs många fler hjälpsamma krafter av ideell karaktär för att hålla hembygdsgården levande och Du behöver inte vara med i styrelsen för att utföra dessa uppdrag.

Till sist - var rädda om Er - vi träffas i en trivsam atmosfär och anda framöver.

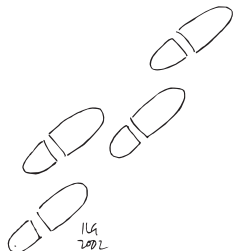
Rune Sahlström, ordförande

Föreningsprogram maj - sept 2002

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

KULTURVANDRING TILL RUNSA FORNBORG

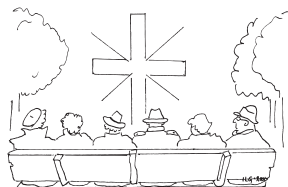

torsdagen den 9 maj
samling kl 11.30

Medtag kaffekorg!

Ta buss 532 eller egen bil till parkeringsplatsen
Anmälan till Kjerstin Björkman
Tfn 590 320 82

Hembygdsgården: Hagvågen2/Pukslagargatan

EKUMENISK

FRILUFTSGUDSTJÄNST

Pingstkyrkan/Missionskyrkan/Eds församling

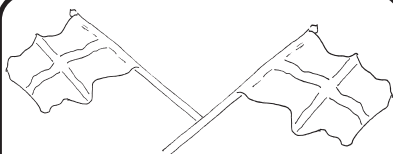
Söndagen den 30 juni
kl 11.00
vid Hembygdsgården
Kaffeservering

VÄLKOMNA !

Hembygdsgården: Hagvågen2/Pukslagargatan

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

NATIONALDAGSFIRANDE VID HEMBYGDSGÅRDEN

Torsdagen den 6 juni
kl 18.00

Årets Väsbybo Bertil Lundström och alla
vi andra hälsar de nya svenska medborgarna
välkomna. Musikunderhållning,
Kaffeservering m.m.

Hembygdsgården: Hagvågen2/Pukslagargatan

Lär dig mer om Väsby!

Hembygdsциkel med kaffe, diabilder, foton och
historier ur minnet. Ingen avgift.
Måndagar 10.00-11.30 i ladugården.
Start 16 september.
Cirkelledare Lennart Hedlund. Begränsat antal
deltagare. Anmäl snarast, tel 590 91192

Hembygdsgården: Hagvågen2/Pukslagargatan

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

HEMBYGDSGÅRDENS DAGAR

17-18 augusti 13.00-16.00

Lördag 17.8

Söndag 18.8

Öppet hus,
hantverk

Öppet hus, hantverk
Friluftskonst
med instruktör

Invgiing av

förstukvisten 13.30

Stor Loppmarknad

Folkdanslaget Kitka

Auktion 14.00

uppträder kl 14.00

Kaffeservering

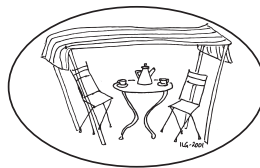
Kaffeservering

Tipspromenad Väsby 50 år och
utställning "Den gamla dansbanan" i ladugården
båda dagarna

VÄLKOMNA

Hembygdsgården: Hagvågen2/Pukslagargatan

Upplands Väsby Hembygdsförening inbjuder:

Hembygdsgårdens SOMMARCAFÉ

öppet
onsdag och söndag

13.00 - 16.00

15 maj - 28 aug

Hembygdsgården: Hagvågen2/Pukslagargatan

Boställsvärdinna sökes!

Du ska tillsammans med Nora delta
i vården av hembygdsgårdens hus och
samlingar, sköta visningar samt
ansvara för uthyrning av ladugården.

Upplysning och anmälan,

tel 590 336 42

RESULTATRÄKNING	2001	2000	NOT
<i>Intäkter</i>			
Medlemsavgifter	47915,00	49050,00	
Föreningsarrangemang	23993,00	18665,00	1
Hus och samlingar	9125,00	6850,00	
Försäljning trycksaker	621,00	1185,50	
Kommunalt biograf	33000,00	33000,00	
Diversa intäkter	1761,00	710,00	
Summa intäkter	116395,00	109420,50	
<i>Kostnader</i>			
Förtäro- och föreningsavgifter	-8975,00	-7250,00	
Sommarcafé	-5097,30	0,00	2
Föreningsarrangemang	-13161,40	-9468,50	2
Hus och samlingar	-47286,00	-47819,00	3
Trycksaker	-8083,00	-3797,00	
Medlemsblad "Hembygden"	-26530,00	-25678,00	
Postavgifter	-2722,00	-2525,00	
Hembygdaförsäkring	-1250,00	-1250,00	
Kurser och konferenser	-800,00	-1600,00	
Föreningsnålar	0,00	-8841,00	
Diversa kost/kontorsmaterial	-884,50	-1859,90	
Utställning/marknadsföring	-2273,50	0,00	
Egna möten	-2102,00	-3344,00	
Summa kostnader	-111254,70	-113206,40	
RESULTAT FÖRE FINANSIELLA POSTER	5140,30	-3787,90	
<i>Finansiella poster</i>			
Ränterintäkter	3326,39	2630,08	
ÅRETS RESULTAT	8466,69	-1157,04	

BALANSRÄKNING	2001-12-31	2000-12-31	Not
TILLGÅNGAR			
<i>Omsättningsfölgningar</i>			
Kontantkassa	1509,70	297,50	
Postgros	21158,51	29382,70	
Bank	136784,67	126485,99	4
Förutbetalda kostnader	3040,00	1704,00	5
Samlinger	1,00	1,00	
Trycksaker	1,00	1,00	
Summa omsättningsfölgningar	164298,88	157870,19	
SUMMA TILLGÅNGAR	164298,88	157870,19	
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Förutbetalda inläkter, medl avg	23870,00	25910,00	
Summa kortfristiga skulder	23870,00	25910,00	
<i>Eget kapital</i>			
Balanserat överskott	131962,19	133120,09	
Årets resultat	8463,69	1157,64	
Summa eget kapital	140428,88	131962,19	
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	164298,88	157870,19	

Upplands Väsby den 13 jan Jani 2002 C-1-13

Bo Larsson
Kassör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 5/2 2002

Lars Eklund

Åke Björkqvist

UFPLANDS VÅSBY
HEMBYGGSEFÖRENING

BOKSLUT 2001

NOTHÄNVISNINGAR

Not 1: Föreningsarrangemang	2001	2000
Julmiddag	1 000	2 300,00
Svenska Fåggers Dag	7 153,00	3 122,00
Hembyggsgrändarnas	3 000,00	4 247,50
Gröföstan	300,00	730,00
Oppel Hög	0,00	1 852,50
Bok utpris	7 175,00	5 343,00
Sommarmidd	2 700,00	
Såvåringsutställning	1 367,50	
Trivseltvål	340,00	
Loop norrmål	4 654,50	
Summa	23 989,00	18 858,00
Not 2: Föreningsarrangemang		
Svenska Fåggers Dag	-778,50	800,00
Hembyggsgrändarnas Dag	-1 171,00	-1 808,00
Gröföstan	-2 330,50	-1 002,00
Oppel Hög	0,00	275,50
Årsmöte	1 431,00	-740,00
Hörsamlingar	-7420,40	-2 562,00
Sommarmidd	-2 007,50	
Summa	-8 248,70	-9 466,50
Not 3: Hus och verktyg		
Lokalhyra	-20 448,00	20 520,00
Vatten och avlopp	-862,00	-53,00
Sopphämtning	-2 780,00	0,00
Lokalköpbens	-10 394,50	-1 005,00
Reparationer/hyrd skat	1 188,00	-5 178,00
Övriga lokal/hyrd lokal	-317,00	-2 005,00
Trafik	-1 322,00	-1 446,00
Trädgård	2 659,50	-1 602,00
Summa	-42 286,00	-47 819,00
Not 4: Bank		
Nordbanken	1 571,50	1 5673,18
Vasabanken	1 100,00	1 000 12,00
Summa	1 30704,57	1 26485,88
Not 6: Förutbetalda kostnader		
Hyra	1718,00	1 704,00
Försäkring	1300,00	
Summa	3018,00	1 704,00

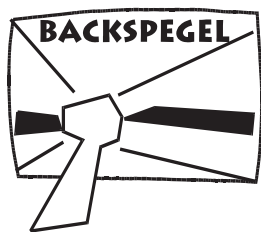

Budget 2002 antagen vid styrelsemöte 020307

INTÄKTER	BUDGET 2002	RESULTAT 2001
<i>Arrangemangsinträder</i>		
3125 Nationaldagsfirande	2 000	2 150
3130 Hembgärdsdag	3 800	3 863
3131 Sommarcafé	5 000	2 780
3132 Sommargudsstj		1 987
3140 Bokdoppis	7 000	7 778
3142 Galleri Ladug	500	
3143 Loppmarknad	4 500	4 654
3150 Gröttes.	500	565
3200 Uthyrning ladug	9 000	9 125
3201 Förelj kon. o böcker	600	821
3205 Föreningselar	400	420
3210 Övrig försäljning	3 600	
<i>Övriga arr. intäkter</i>	36 900	33 306
<i>Övr intäkter</i>		
3830 Medlemsavg 2002	47 000	47 816
3887 Kommunala bidrag	33 000	33 000
3889 Övriga bidrag	1 000	1 331
Räntor	3 000	3 328
Från Eget kapital	19 400	
<i>Summa intäkter</i>	134 300	118 880
KOSTNADER		
<i>Arrangemang</i>		
4010 Mat och varor	300	133
4120 Sommarcafé	3 000	4 984
4125 Netdag	700	778
4130 Hembgärd.dag	1 500	1 471
4135 Gröttfest	1 000	2 000
4140 Årsmöte	1 500	1 481
4145 Föreläsningar o övr arr.	10 000	7 420
<i>Summa kostnader arr</i>	18 000	18 247

Budget 2002 antagen vid styrelsemöte 020307

<i>Övriga kostnader</i>		
5013 Lokalhyra	20 950	20 448
5035 Vatten/avl hyrd lokal	1 000	992
5038 Söphämtning	1 000	3 780
5040 Trädgårdsutsmyckning	300	142
5042 Trädg inventarier	500	2 527
5050 Lokallbilbehör hyrd lokal	500	10 394
5070 Reparationer hyrd lokal	500	
5090 Övr kostn hyrd lokal	500	812
5092 Utveck- o planeringskonf	5 000	
5093 Marknadsföring	10 000	2 373
5094 Reparation av föremål	500	1 168
5410 Inventarier, ljudanl. hyllor	5 000	90
6110 Kontorsmaterial, trycksak	1 200	6 683
6120 Telefon	1 900	1 992
6130 Arkiv/ register/ foto/ dator	28 000	
6135 Pren tidskrifter	1 400	1 400
6152 Medlemsbl Hembygden	19 000	19 450
6159 Porto Hembygden	6 100	6 080
6250 Porto	650	642
6252 Postbox	1 500	1 500
6253 Pg årsavg	580	580
6309 Försäkringar	1 300	1 250
6311 Förbund o fören	6 500	6 975
6312 Deltar /representation	600	600
6390 Övriga kostnader	120	28
6391 Gåvor o uppvaktningar	500	785
6392 Egna möten	1 000	2 102
<i>Summa övr kostnader</i>	<i>116 300</i>	<i>93 073</i>
<i>Summa kostnader</i>	<i>124 300</i>	<i>111 320</i>
<i>RESULTAT</i>	<i>0</i>	<i>7 580</i>

Med backspegeln i ladugården

Hur tokigt det kan bli

Årets program började söndagen den 20 januari med att Bertil Forsman, radioman på 70-talet, kåserade om olika intervjusituationer. På ett pedagogiskt och medryckande sätt fick vi ta del av intervjuer med kända och okända.

Särskilt intressant var intervjun med en gammal dam, som för en ung skolpojke berättade om sin barndom och skoltid. För att inte tala om de snusförnuftiga sjuåringar från Lysekil, som hade många roliga och lillgama synpunkter på sommarvärdar.

Bertil Forsman gjorde oss uppmärksamma på hur tokigt det kan bli, om vi någon gång skulle få en mikrofon under näsan

Kjerstin Björkman

Bokloppis

Bokloppis den 16 februari lockade en stor publik och det var lång kö utanför ladugården vid öppningsdags.

Sortimentet beror på vad vi får in för böcker under året, men fynd kan man alltid göra. En

Agatha Christie utställningen. Foto: Inga Lisa Gustafsson

kund berättade att hon letat ett par år efter två böcker, som hon hittade hos oss till oslagbart pris.

En miniatyrbild om deckarförfattarinnan Agatha Christie kunde även beskådas.

Många av hembygdsföreningens medlemmar passade på att utnyttja erbjudandet om en gratisbok.

Försäljningen inbringade 2.748:-.

Nästa bokloppis är den 26 oktober, samma tid, samma plats. Välkomna då för nya fynd!

Inga Lisa Gustafsson

Livat i la'gårn

var det under sportlovsveckan, då Gunnes gård disponerade lokalerna. Under tre dagar fick Väsbybarn arbeta skapande med ull och gips, vilket de gjorde med stor inlevelse.

I ladugårdens övre del visade Lena Melin barnen hur man först kardade ullen och sedan använder vatten och såpa för att tova en boll, en orm eller fina prydnader till påskriset. Längre ner i lokalen instruerade Sylvia Rodin pojkar och flickor i att forma gipsföremål, som sedan målades i glada färger.

Ett femtiotal barn sysselsattes i ladugården varje dag. Att det tillfälligtvis inte fanns någon toalett i ladugården på grund av reparationerna togs med glatt humör. Att besöka ett torrdass kan vara äventyrligt nog för den som aldrig sett ett sådant.

Vi önskar Gunnes gård välkomna åter nästa år. Då väntar nya äventyr på handikapp-toaletten.

Inga Lisa Gustafsson

Galleri Ladugården

*Interiör från Galleri Ladugården. I bakgrunden syns Ulla Britt Löfgren med dotter.
Foto: Rune Sahlström*

Den 10 mars förvandlades ladugården för andra gången till galleri och utställningslokal, då hembygdsgårdens medlemmar ställde ut konst, hantverk och mera hobbybetonade alster.

Inga-Lill Ingebo hade tagit med spinnrocken och visade hur det går till att spinna samt vad man sedan kan göra med det spunna.

Det svängde ordentligt om Pelle Wallin och Lennart Carlsson. Foto: Rune Sahlström

På utställningen fanns konst i olika tekniker: olja, akvarell, tornål, akryl m m, vackra löpare, plädar och trasmatior, bildväv, stickat, virkat och hemsytt i olika former. Hembygdsgårdens keramiker, Annelie Runesson, visade sina roliga kråkor och mycket annat.

Den kvinnliga dominansen var tydlig. Rune Sahlström fick så gott som ensam stå för den manliga slöjden och ställde ut nyckelharpor och psalmodikon, knivar och smide.

Publikbild. Foto: Rune Sahlström

Lennart Carlsson och Pelle Wallin underhöll med dragspel och fiol/gitarr.

Publiktillströmningen var god och det tycktes som man anammat affischens maning att titta och trivas. Det mesta var också till salu.

Troligen återkommer vi med detta evenemang nästa år, förhoppningsvis med mer manlig slöjd.

Om du vill vara med och ställa ut, kontakta Rune Sahlström, tel. 590 335 58.

Inga Lisa Gustafsson

*Inga-Lill Ingebo vid spinnrocken.
Foto: Inga Lisa Gustafsson*

Årsmöte 2002

Hembygdsföreningens årsmöte hölls den 16 mars i ladugården. Man fick kasta sig ut i förhandlingarna ganska omgående, då det visade sig att ordföranden för mötet, Leif Berglund, strax måste iväg till annan förättning.

Mötesdeltagarna syntes nöjda med verksamhetsberättelse, resultat- och balansräkning, verksamhetsplan och budget för kommande år. Den enda punkt som debatterades var årsavgiften för 2003. Den beslöts vara oförändrad, kronor

En motion från Bo Larsson om översyn av hembygdsföreningens stadgar hänsköts till styrelsen.

Innan Leif Berglund hastade vidare, uttalade han sig i positiva ordalag om föreningens mångfacetterade verksamhet och gav en elege till alla, som arbetar ideellt med hembygdsfrågor.

Erik Wallin begärde ordet och manade fler att hjälpa till med praktiskt arbete.

Förhandlingarna avslutades och ordföranden, Rune Sahlström, avtackade de avgående ledamöterna Kjerstin Björkman och Bo Larsson med blommor. Även Anne Maxe, som

nu slutar som boställsvärdinna, fick blombukett och ett hjärtligt tack för sina insatser.

Avslutningsvis blev det kaffe och underhållning av Tord Johansson och Nils Häggbom på durspel och nyckelharpa. Gamla fina låtar som "Kristianiavalsen" och "Polska efter blinda Kalle" lät bra i ladugården, varvade med musikhistorik och oefterhärmliga historier.

Styrelsen sammansättning för kommande verksamhetsår framgår av Hembygdens baksida.

Inga Lisa Gustafsson

Rune Sahlström avtackar Kjerstin Björkman med blommor. Foto: Inga Lisa Gustafsson

Årsmötet för Stockholms läns hembygdsförbund

I år var Sollentuna Hembygdsförening värd för årsmötet. Mötet genomfördes i kommunens gymnasieskola - Rudbecksskolan från 1969. Fram till mitten av 1970-talet då Vilundagymnasiet blev klart var det även Väsby-ungdomarnas gymnasieskola.

Från Upplands Väsby Hembygdsförening deltog Gunilla Ahlberg, Inga-Lisa Gustafsson, Nora Lundberg, Klas Lundkvist, Rune Sahlström och Vivi Wallin. Inledningsvis hälsade kulturnämndens ordförande Ingvar Åhman-Eklund oss välkomna. Föreningens ordförande Erik Göransson, son till Nils Göransson som var med och grundade föreningen 1934, redogjorde kort för föreningens historia

Årsmötetsförhandlingarna

Förhandlingarna var som det ofta är odramatiska. Allt rullar på invanda spår - på gott och ont. Inga debatter i några principfrågor. Den enda fråga som föranledde en viss debatt var ett förslag om arvode till ordföranden. Detta förslag röstades ned och beslutet blev det enda riktiga: ordföranden får som andra förtroendevalda ersättning för de faktiska kostnader som uppdraget medför. Glädjande information gavs om förbundets tidning Ledungen som har fått ökad prenumerantstock efter utmärkta värvningskampanjer från några aktiva föreningar. Göran Furuland, Norrtälje omvaldes som ordförande

Hembygdsgården Hersby och Överby kvarn

Efter själva årsmötet fanns tre olika turalternativ på programmet. Vi från Upplands Väsby Hembygdsförening valde turen till Hersby hembygdsgård och Överby kvarn. Den mycket välskötta hembygdsgården Hersby ligger på ursprunglig plats men har kompletterats med flera byggnader som flyttats hit då de räddats undan rivningar. Gården är väl etablerad i kommunen och flitigt besökt, med midsommarfirandet (sedan 1938) som en höjdpunkt med ofta flera tusen besökare.

Den tidigare förfallna Överby kvarn restaurerades för några år sedan och är idag i mycket fint skick. Så numera har Sollentuna två fungerande kvarnar: en vinddriven (Överby) och en vattendriven vid Landsnora.

Överby kvarn. Foto: Klas Lundkvist

Några litteraturtips om Sollentuna

Anna Lisa Nyrreröds Sollentunaboken (Sollentuna Hembygdsförenings Skriftserie nr 15 (1996)) ger en bra översikt. Boken är populärt skriven men har tyvärr vissa smärre felaktigheter och är alldeles för kortfattad då det gäller 1900-talet och förortsamhällets utveckling.

Ett bra komplement är Lage Knapes **Sollentuna socken blir stadsbygd-utvecklingshistorisk översikt 1945-1974**. Här beskriver den tidigare stadsarkitekten på ett personligt sätt det samhälle han var med om att forma.

En bra översikt över händelser från 1800-talets slut och framåt är de tidningskrönikor som kommunarkivarien Annika Holmberg sammanställt: **Sollentuna i spalt och bild** i två delar omfattande 1882-1943 (1996) respektive 1944-1970 (1998)

De olika villasamhällets finns beskrivna i en rad uppsatser av skiftande karaktär. Bland annat så finns delar av Helenelunds historia skildrad av undertecknad i **Eriksbergs Villastad tillkomst, historia och bevarande** (1996).

Klas Lundkvist

Om trefaldighetskällor i Hammarby socken

Enligt gammal folksed besökte man heliga källor på trefaldighetsdagen (första lördagen efter pingst) – vattnets kraft var starkast då. Man trodde sig då, genom offer, tvagning och vattendrickning avbörda sig sjukdom och vinna styrka. Källans vatten måste rinna mot norr – det ondas hemvist. Genom tvagning tog vattnet med sig krämporna dit. Denna kult är en reminiscens av hednisk källkult.

I Hammarby omtalades för mig tre källor.

1. En källa vid Smedby gård c:a 500 m NO om huvudbyggnaden i kanten av ett gravfält. Källan ligger i ett område, som är avstyckat till Ekebo 1912 (?) och användes till betesmark. För att hålla korna med vatten lät markägaren gjuta en liten bassäng av betong nedanför källan och ledde dess vatten i järnrör till bassängen. När den var full rann vattnet vidare i sin gamla fåra. Vid den källan samlades folk trefaldighetsafton.

2. En annan källa är Lång-Brita vid Stora Wäsby. Den finns mellan järnvägen och parken, nära de magnifika stentrapporna. Källan är överbyggd med ett litet hus, som skydd. Vid senare delen av 1800-talet vallfärdade människor från södra Uppland till

källan på trefaldighetsafton. Det gick extratåg från både Uppsala och Stockholm, som stannade vid anhalten Stora Wäsby.

Min sagesman, gamle Karl Lejon, bosatt vid Berga i Runby Övra, berättade om detta på 1940-talet. Enligt honom hade många med sig förtäring – även sprit. Det urartade ibland till bråk och slagsmål. Vid ett tillfälle i början av 1900-talet blev en man på väg hem från firandet dödad i ett slagsmål med påkar och störar. Efter den händelsen förbjöd Stora Wäsbyns innehavare trefaldighetsfirande vid källan Lång-Brita. Det uppgavs vid den tiden att källan gav 20.000 kannor vatten per dygn = c:a 50.000 liter (en kanna = 2,6 liter).

3. Källan vid Hammarby kyrka

Historien om min sagesman om denna källa är märklig. En söndag i september 1957 sitter jag på en parksoffa vid Birger Jarlsgatan i Stockholm och väntar på min son Ronald, som deltar i en cykeltävling för skolorngdom på en skolgård intill. Då kommer en gammal man, stödd på en käpp, gående på trottoaren. Han stannar och sätter sig på parksoffans andra ände och sneglar åt mitt håll. Efter en stund inleder

han ett samtal om vädret och fortsätter att tala om de omgivande kvarteren. Jag svarar att jag är främmande i stan och ej kan följa hans tankegångar. Då frågar han var jag bor. I Upplands Väsby blev mitt svar. Då kommer du från Hammarby, säger han. Hur vet du det, blev mitt andra svar. Det var väl en gissning, men gamlingen berättade att han var född i Hammarby socken och son till socken-skräddare Jonasson. Vid sju års ålder hade han varit lilldräng vid Picchus krog och sedermera dräng vid prästgården i Fresta. Han berättade flera barndomsminnen där på bänken och kom in på historien om källan vid kyrkan.

Jonasson var född 1870 och i 20-årsåldern fick han arbete i Stockholm. Så småningom kom han in vid spårvägen och blev kvar där till pensionen. Han var nu änkeman och bodde granne med en dotter och mååg längre upp på Birger Jarlsgatan. De hade i bil skjutsat ut honom till hans barndomstrakter i Hammarby. Där skulle han visa dem bl a trefaldighetskällan vid kyrkan, men kunde inte hitta den.

Berättelsen om trefaldighetskällan vid kyrkan var en fullständig nyhet för mig. Jag bad Jonasson noga beskriva var källan låg och förstod vad som hänt. Källan hade trängt fram ur åsens sluttning mot sjön Fysingen, mot norr. Där hade kyrkan på 1920-talet öppnat grustäkt. När den upphört, anlade kommunen ett vattenverk i grustagets botten, där den f d källans vatten tidigare pressats fram på betydligt högre nivå. Jag kunde berätta för den gamle Jonasson, att väsbybor sedan ett tjugotal år från sina vattenkranar druckit heligt vatten från hans källa.

I samband med dessa skrivelser om källor talade jag med Bertil Widlund, infödd väsbybo och ordförande i hembygdsföreningen till 1994. Han berättade då att han som barn, tillsammans med sin far, vid ett par tillfällen druckit ur den orörda källan, kanske 1920. (Bertil är född 1915).

I Fresta finns ingen källa mig veterligen. I Ed fanns en källa i närheten av Zamores kulle. Det var ingen trefaldighetskälla och den är sedan länge försvunnen.

Hugo Sabel

Resterna av Hammarby källa. Foto: Inga Lisa Gustafsson

Fred!

Jag gick i andra klass i Hammarby skola. Fröken hette Elisabeth Pettersson. Hon bodde i en lägenhet i skolan, var gift och hade en liten ljuslockig son, som vi flickor i klassen älskade.

Den här vårdagen 1945 stod allt i blom; körsbärs- och äppelträd på ålderdomshemstomten intill, i äppellallén från stora vägen till skolhuset.

Boman i Gulfmacken i vägkorsningen stekte som vanligt fläsk på sin kamin – det kände vi på lukten, när vi lekte i gropen utanför skolgården. Boman var vi lite rädda för. Han bodde i ett kamineldat rum på macken och där var det smutsigt och luktade gammalt stekt fläsk. Boman var också smutsig. Han sålde gengasved och fotogen.

Till Apoteket fick vi inte gå på matrasten för det var över vägen och det kunde komma nå enstaka bil eller kanske Gottrörabussen. Annars var det spännande att gå till Apoteket. Det luktade oidentifierbart, men det fanns tablettaskar i en låda i disken. Domino, Figaro och Tenor. Dom var sega och honungsfärgade.

Vi visste också att det varit ett ruskigt mord i Apoteket. Min morfar hade blivit uppväckt sent en kväll av några grannar, som ville att han skulle spänna för hästen och ta hötjugan

med, för nu skulle man ut och jaga apoteksmördare. Det var en hemsk historia, som jag på apoteks-trappan i förtroende berättade för min bästis Eva.

Men den här dagen, då vi barn var ute och lekte efter den klimpiga chokladsoppan med hårdbrömsmörgås, hörde vi plötsligt kyrkklockorna i Hammarby kyrka ringa. Vi visste ju att det var krig, så vi blev riktigt uppskrämda och lite tystade en stund. Så kom fröken ut på skoltrappan, ringde i skolklockan och ropade: ”Barn, barn, det är fred!” Vi barn blev alldeles tysta – vi visste inte vad fred var. Vi hade inte upplevt fredstid, som vi kunde minnas.

Fröken bad oss ställa upp två och två på trappan och så tågade vi in i skolsalen. Fröken grät!! Var det sorgligt med fred? Vi satt som tända ljus och tittade på fröken. Hon log, fastän tårarna rann: det var alltså bra att det blivit fred.

På hemväg från skolan mötte vi flera bilar, som tutade och vinkade. Hemma väntade samma glädje, morfar och mamma satt vid köksbordet och drack ”surr”. Det fanns bullar och mjölk till mig. Det var en stor dag.

Den framstår så här 56 år efteråt, som ett av de soligaste barndomsminnena jag har.

Kjerstin Björkman

SE HIT!

Ett par pigga och alerta personer sökes till Hembygdsgårdens sommarcafé, som planeras hålla öppet onsdag och söndag em även 2002 (15 maj-28 augusti). Det är bra om du har ett glatt humör och färdighet i kaffekokning. Hör av dig till Inga Lisa Gustafsson, tel 590 336 42 eller Rune Sahlström, tel 590 335 58.

Lennart Hedlund, född och uppvuxen i Upplands Väsby, har lovat ge Hembygden några glimtar av sina barn- och ungdomsminnen. Här kommer den tredje av

HEDLUNDS HISTORIER

Detta härrör sig från tiden omkring 1937. Jag hade som många andra börjat arbeta på Optimus, mycket beroende på att pappa var något av ett inventarium där.

Som de flesta ungdomar hamnade jag på en avdelning kallad "Vinden" med Axel Eriksson (Knatten) som bas. Någon bättre bas över oss yngre kunde man inte tänkas få. Vi fick diverse göromål och bland dem jag åkte på var bl.a. så kallat gradningsjobb. Det kunde komma in lådor med c:a 30.000 st munstycken till fotogenkök- och lyktor, som skulle gradas och fräsas.

Timpenningen var 20 öre och den utgick nästan alltid, då gradningen gjordes. Med 48 timmars arbetsvecka blev det 9:60/vecka. Ingen större inkomst, men då fräsningen kom, kunde timpenningen gå upp till dryga kronan och då kände man sig rik.

På avdelningen fanns grabbar, som spelade i VIK:s A-lag, bl.a. en vi kallade Johan. Ofta gick man fram till honom och pratade fotboll. Själv var jag med i juniorlaget och ibland då man stod där och pratade, såg man på Johan att det var något som inte stämde. Man vände sig om och vem stod där om inte "Knatten". Han sa aldrig ett ord, bara väntade ut pratet, vilket ändade, då man sett honom.

På den tiden, 1937, gick man 6-årig folkskola, som sedan fortsatte 2 år med s.k. fortsättnings-skola. Denna omfattade 3 veckor 1938 och 3 veckor påföljande år. Under min första fortsättning fick jag besked från Optimus att det inte fanns något jobb kvar åt mig, vilket var en stor bluff. Man gjorde så för att slippa betala ut den ynka semesterersättningen.

På den tiden fanns inte så många jobb att välja mellan, så min mamma tog mig till Norrviken, där det då fanns en Ringströms Speceriaffär,

vilken hade sökt en springpojke. Det var ingen trängsel av sökande, så jag fick jobbet omgående.

Jag kunde ha varit där någon vecka och lärt mig att hitta till en del av kunderna utan att något särskilt hänt. Men sen kom allt i ett slag. Jag var till en tant, som kallades "Taxmamman" och hon bad mig vänta ett tag, så skulle hon gå upp en våning i villan för att hämta pengar. Jag stod där med en stor spånkorg fylld med varor, då jag fick höra ett förfärligt skällande av hundar och vad kom där farande mot mig om inte 15-20 taxar. Då tanten kom stod jag på köksbordet med korgen på armen och hundarna skällande på golvet.

Nästa hundupplevelse var hos en annan familj med en stor Sankt Bernhardshund, som motade ut mig från kökstrappan, men där hade jag korgen framför mig som skydd.

Den tredje hundupplevelsen var då jag kom till Viby gård, där de också hade en stor

skräckinjagande hund. Den kom farande i vild galopp mot mig utanför tomten. Jag trampade fram hojen till närmaste äppelträd, fällde ned stödet och for upp i trädet. Där hämtades jag sedan av kökspersonalen, som talade om att jucken bara ville hälsa på mig. Kanske det stämde, jag fick aldrig det prövat. Min bror ringde nämligen under dagen och talade om att ”Knatten” ville ha mig tillbaka. Vad gjorde jag då? Jag vågade inte tala om för min chef att jag skulle sluta på kvällen, utan drog ut på det ända tills det var dags att gå till tåget och

åka hem. Chefen och hans hustru blev helt ställda. Då passade jag på att springa till stationen för att invänta tåget. Och när jag stod där, kände jag att något låg i byxfickan. Då jag tog upp detta något, fann jag butikens stora börs. Vad göra? Jo, jag sprang tillbaka till butiken, öppnade dörren och kastade in börsen utan att säga eller göra något.

När jag kommit upp i mogen ålder, skaffade familjen en egen hund, men ej av det större slaget – det blev en pekingseser.

Varför heter sjön så?

Fem sjöar ligger helt eller delvis inom kommunens gränser. Som ofta inom ortnamns-tolkningen går meningarna isär i fråga om vad deras namn betyder.

I boken *Ortnamn och ortnamnsforskning* av Harry Ståhl kan vi läsa: Ett sjönamn som är svårt att tolka är Mälaren (fornsvenska Mälir). Namnet har ansetts bildat till fisknamnet mal, men även till ett isländskt malr ’säck’. ”Likasom säcken har stor volym men kort och trång mynning, på samma sätt har Mälaren en stor yta skild från Saltsjön genom korta och trånga utlopp”.

Enligt en annan åsikt är namnet bildat till en svensk motsvarighet till isländska melr ’sandbank’. En norsk språkforskare på 1800-talet, Sophus Bugge, vill i stället som grundord se en motsvarighet till fornnorska ordet mål med betydelsen ’samlingsplats’ och med syftning på den gamla handelsstaden Birka i Mälaren.

Namnet skulle betyda ”fjärden som leder till samlingsplatsen”. Sannolikast av de framlagda förklaringarna är Kjaers. Vid tolkningen av det norska gårdsnamnet Melsom ”gården vid fjärden Mälir” d.v.s. vid en vik av Tönsberg-fjorden, uppfattar han detta fjärdnamn och vårt sjönamn som språkligt identiska och bildade till det fornsvenska mol ’strandbrädd av

småsten’, en motsvarighet till svenska dialekters mal ’grovt grus och småsten vid havs- eller sjöstrand’. Namnet kunde då vara ett ursprungligt Malhiar, ”grussjön”.

Förmodligen har Mälaren ursprungligen betecknat endast en fjärd av den nuvarande sjön, då snarast nuvarande Prästfjärden vid Selaön, där slottet Mälsåker (Mälisaker 1383) ”åkern vid Mälir”, ligger. Det ursprungliga Mälir har ändrats om till Mälaren.

Ja, detta var ett exempel på hur svårt det kan vara att tolka ett ortnamn.

Hela Harvaviken ligger i Väsby, en del av Rosersbergsviken och Skarven, vars namn kommer av ett fornsvenskt ord ’utvidgning’.

Oxundasjön

Antagligen är Oxunden det ursprungliga namnet. Förleden är ordet ox, efterleden ordet und ’vatten, sjö’. På samma sätt bildat är Åsunden i Östergötland och åtskilliga andra. Oxunda, gården vid Oxunden, har i sin tur gett upphov till Oxundasjön.

Edsjön

Här finns inte några olika åsikter om namnets betydelse. Helt enkelt är det sjön som ligger vid edet. Ett ed är ett ’land mellan två farbara

vatten, där man vid genomgående färder måste draga eller bära båten'. I detta fall mellan Edsjön och Mälaren.

Fysingen

är ett svårtolkat namn, men kan vara bildat av samma stam, som ingår i det fornnordiska fjordnamnet Fjosangr.

Fjäturen

Inom Väsby's gränser ligger endast en liten del av sjön. Tidigaste belägget för namnet är

slutet av 1600-talet och den hette då Fieturen eller Fieturn. Det kan avse ett ord 'fjätter', vilket var en anordning på kälkar och slädar och gjordes av trä. Vid sjön kan ha varit en virkestäkt för material till dessa. Efterledan – ura finns i flera sjönamn.

Inga Engdahl

Utbyggnad av artikel i nr 2/99

Källor:

H Ståhl

Ortnamn och ortnamnsforskning

Ortnamnarkivet i Uppsala

I vårdträdets skugga

Nästan alla som besöker hembygdsgården brukar fråga vad det är för stort träd, som växer på gården och då brukar vi svara att det stora trädet är en ask och det är inte bara ett stort träd, utan säkert ett vårdträd, också.

Vårdträd planterades alltid på gårdsplanen till gamla allmogehem. Trädet stod där som en borgen för en lyckosam framtid för boplatsen och för de boendes hälsa och framtid. Trädets livskraft överfördes till gården och därtill kom

Runby Nedra med vårdträdet. Foto: Gösta Karlsson

att trädet var boplats för välvilliga vättar, som var måna om gårdens förkovran. Så har man trott överallt i vårt land. Vårdträdet var oftast en lind, ask eller alm, då man gärna ville ha ett boträd, som var högväxt och kraftigt och nådde hög ålder. Eken var heller inte ovanlig som vårdträd, men fick planteras längre bort från gården, då dess krona med tiden blev mycket stor.

Vårdträd kunde också kallas gårdsträd, tomteträd, boträd, vätteträd och tunträd. Seden att plantera vårdträd är allmän i Norden, men förekommer även i England, Skottland och på Irland.

Kring det nordiska vårdträdet finns ännu en kvarleva av den urgamla tron, att träden liksom människorna har en själ eller kan vara boplats för andemakter. I svensk folketro höll vättarna till i vårdträdet. Därför skulle man sköta och skydda boträdet så väl, att dessa väsen trivdes och på bästa sätt fyllde sin uppgift. Misskötte man vården, kunde gården brinna eller andra olyckor inträffa.

Varför har man valt en ask till vårdträd vid Runby Nedra? Det vet vi inte. Vad vi vet är att trädet mäter c:a 35 meter i höjd och 362 cm i omkrets och alltså är mycket gammalt. Flera stora grenar är avsågade, stammen är sprucken. På tavlan, som hänger i förmaket och på en annan gammal målning, kan vi se att ett annat träd har varit planterat i linje med asken i gräsplanens ytterände, vid grusgången ganska nära den vita mangårdsbyggnaden. Detta träd ser ut att ha smalare stam och bör vara yngre än asken, som står kvar idag. Detta smalare träd är dock borta sedan länge. Det var sprucket och murket och sågades ner 1986.

Just ask planerades ofta nära intill boningshuset för att dess rötter skulle tränga in under byggnaden och suga till sig fukten. Kanske valde man asken för att man gjort spjut och spjutskaft av askträ i forna tider eller för dess förmåga att ge stora mängder kreatursfoder. Utåt Roslagen, där gräsbetet alltid varit knappt, bär ännu gamla askar märken efter löv-

tagningen. Träden hamlades med en lång och i toppen böjd kniv och kvistarna packades i kärvar, som ställdes att torka för vinterns behov. Även gårdsaskarna fick i allmänhet bidra med lövfoder, trots att de hölls som vårdträd. Däremot fick man inte fälla träden.

En man, som förra sommaren besökte sommarcaféet, berättade att i hans barndom dog gårdens häst och begravdes under vårdträdet. Detta hände i Halland, men samma sak kunde säkert ha skett här.

Under antiken användes olika dekokter av asklöv eller askbark för att ta giften ur ormbett. Pulveriserad bark har använts som "europeisk kina" mot frossa. Senare har man också använt asklöv i annat syfte: "The som äro mycket fete och orörlige, kunna taga tre blad af Ask och doppa i win. äta thet hvar morgon fastande en tid, gjöre sig ock karbad af askelöf och pilelöf, så blifwa de smale och vige af sig igen."

Askbark stillar blodflöde och ett verksamt medel mot svindel får man, om man blandar litet sågspån av askträd i en sup brännvin och tar in. Askvirke har i vårt land använts till yx- och släggskaft. Gamla tröplogar var ofta hopfogade av aske. Till åror har askvirke ansetts vara mycket bra. Vanligt var att vagnshjul tillverkades av ask, både nav, ekrar och löt, likaså tistelstänger och skaklar.

Den del av slagan, som slogs i säden när man tröskade, brukade också tillverkas av askträ.

Yggdrasil, världsträdet i den fornnordiska mytologin, är en ask. "Grön står asken vid Urds brunn alltid", kväder Völvans spådom i den poetiska Eddan. Det är en poetisk överdrift. Asken klär sig sent i bladskrud, till och med senare än eken, just när sommaren bryter ut. Sämunds Edda berättar att gudarna av tvenne askar skapade de första människorna, Ask och Embla. Ett så ståtligt, snabbväxande och livskraftigt träd som asken borde ju kunna ge god avkomma.

Ask växer i Sverige vild upp till i höjd med Dalälven. Längre norrut får man odla den. På

nordiska breddgrader blir den omkring trettio meter hög, längre söderut i Europa kan den bli uppemot femtio meter.

För oss räcker det med trettio. Askens krona breder ut sig och i dess skugga sitter sommarcaféets gäster och dricker kaffe. Det har säkert de, som förut bott på gården också gjort. Herbert och Astrid Söderlund satt säkert en stund därute på söndagseftermiddagarna, långt innan auktion och försäljning av Runby Nedra blev påtänkt. Tidigare arrendatorer har suttit där, regementspastorerna har suttit där och tänkt ut sina predikningar. Pukslagaren Zamore har suttit där med något barn på knät. Ja, så långt bak som på vikingatid kanske Finvid och

Banke satt på tunet och drömde om färder till främmande land.

Sätt dig du också en stund i vårdträdet skugga. Sommarcaféet har öppett t.o.m. den 28 augusti.

Inga Lisa Gustafsson

Källor:

Ola Persson

Från al till tall

Carl-Herman Tillhagen

Skogarna och träden, natursyn i gångna tider

Minns du VÄSBY?

Ur den trogna läsekretsens gömmor har detta vykort, med texten "VÄSBY parti av Skarven", letats fram.

Kortet är avsänt 14 juli 1941 från Upplands Väsby av "Bojan" till Frk Ruth Johansson, som befinner sig på semester i Varberg och upplyser om "att det varit +35 grader varje dag" och att "värden är hemma på permis men reser ikväll".

1941 var det krigstid och "värden" kanske låg i beredskap någonstans i Sverige.

Portot var 10 öre.

Ruth Johansson blev sedermera fru Marin Lyremark. Vem "Bojan" är, vet vi inte.

Skarven är en vik av Mälaren.

Inga Lisa Gustafsson

Ingen kan bestrida saken,
att ej dessa murkna taken
böra repareras.
Ty blott den, som går med puckel
kan väl bo i slika ruckel,
för att separeras
så från hela mänskligheten,

det vill säga allmänheten,
och så prepareras
för ett högre liv därovan,
där han får den nådegåvan
att från honom, jämte puckeln, ock
allt annat ve pareras

C L J Almqvist, ur Sesemana

*Vill du bli medlem i hembygdsföreningen?
Sätt in 110:- på postgiro 29 81 91-8
och ange namn och adress.*

Kasta ett öga på anslagstavlan

Trots att man numera kan läsa tidningar och böcker på Internet, mejla och skicka sms-meddelanden på mobiltelefon och ha egna hemsidor, så envisas vi med att prenumerera på papperstidningar, sänker bokmomsen för att få billigare böcker, ringa och i extremfall skriva brev till varandra. Inte nog med det, de gamla hederliga anslagstavlorna finns kvar och där affischeras träget om idrottsevenemang, artistuppträdanden, kyrkbasarer, cirkus, loppmarknader, hembygdsföreningens aktiviteter och andra tillställningar.

Det sitter nog i ryggmärgen att kasta en blick på anslagstavlan, när man går förbi. I barndomen stod man länge och gottade sig åt anslagstavlans bioaffisch, studerade bilderna av filmstjärnorna noga och länge och försökte räkna ut hur man skulle få fram pengar till biljetten. Pojkarna kollade vilka hemmalaget skulle möta på fotbollsplanen på söndag, spottade i gruset och sladdade med cyklarna.

Anslagstavlan är väl ingen träffpunkt längre, men litet roligt är det ändå att de lever kvar. Hembygden kommer att i detta och kommande nummer att visa Väsbys vanligaste anslagstavlor. Kasta ett öga på anslagstavlan!

Inga Lisa Gustafsson

Anslagstavlan vid Hagvägen/Pukslagargatan. Foto: Inga Lisa Gustafsson

Hur man tillagar flugpapper (fluglim) för att fånga flugor

Enligt detsamma blandar man tillsammans

1 del terpentin

1 del rofolja

2 delar harz

1 del sirup

Blandningen kokas och dermed bestryker man groft papper tämligen tjockt. Papperet utlägges, att samla flugor lika bra som utländskt papper.

Receptet taget ur Antecningsbok öfver hvarjehanda saker och ting som utföres i det praktiska lifvet.

Sommar, sommar, sommar

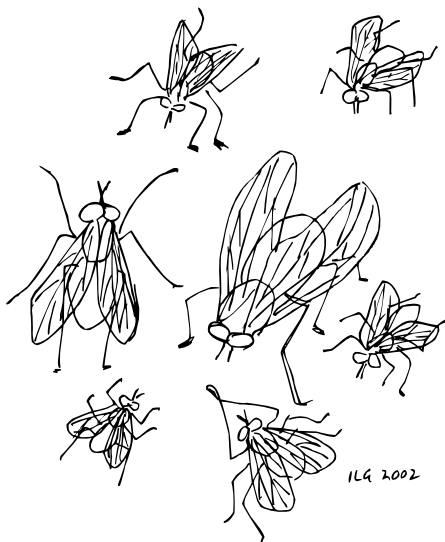
Sommarcaféet öppnar den 15 maj och är öppet i samma omfattning som förra säsongen, d.v.s. onsdag och söndag kl. 13:00-16:00. Vi kommer att ha samma låga prisprofil som tidigare, eftersom vi anser att det är viktigt att hembygdsgården är öppen för besök och att alla ska ha råd att dricka kaffe eller låta barnen få saft och bullar där.

På Mors Dag bjuder vi alla mödrar på kaffet (dock inte brödet).

Vi kommer att flytta boklådan från ladugården till sommarcaféet och vissa veckor blir det miniloppis.

Expeditionstiden förläggs till cafétiden. Ni kan alltså nå oss på telefon 08-590 826 40 onsdag och söndag e.m., lämna böcker eller loppmarknadssaker och utträta era andra ärenden, när caféet är öppet.

Inga Lisa Gustafsson

Från medlemsregistret

Påminnelse om årsavgiften bifogas Hembygden. Om du vet med dig att du betalat avgiften, men ändå fått ett inbetalningskort nu, så kan det bero på att det finns fyra inbetalningar utan angivande av namn och adress.

Hör av dig till Inga Lisa Gustafsson, tel. 590 336 42.

Långt till hembygdsgården?

Ta buss 532, 535 eller 562 till Hagvägen!

Förslag till ny bebyggelse i Carlsundsområdet (Brunnby Park)

Inledning

Kommunen har presenterat ett förslag för Carlsundsområdet - delen med vårdanläggningen för utvecklingsstörda som byggdes under sent 1950-tal och tidigt 1960-tal och som fram till idag varit Migrationsverkets (tidigare Invandrarverkets) Flyktingsluss.

Kommunens tidigare ställningstaganden att försöka ta tillvara områdets bebyggelse och dess kvaliteter är skrinlagt i och med att ägaren Skanska Nya Hem vill bygga 250 lägenheter främst i form av småhus.

Hembygdsföreningens remissvar

till kommunen:

/.../

Namnet Brunnby Park

Hembygdsföreningen ser inte att det finns några skäl att för området frångå namnet Carlslund. Det ursprungliga Brunnby låg en knapp kilometer nord-ost om det aktuella planområdet.

Bebyggelsen

Vi finner det olyckligt att de ursprungliga idéerna ("Program 1") om att bevara områdets bebyggelsekaraktär övergivits.

Planen saknar en ordentlig analys av den befintliga bebyggelsen och dess värden - en analys som tar upp, förutom byggnads-historiska värden, de samhälls-, vård-/socialhistoriska värden som området speglar (i detta fall torde de sistnämnda vara viktigast). Den fina platsbildningen med administrationsbyggnaden, simhallen och aulan har sådan kvaliteter att den måste bevaras. (Restaurangen och paviljongen i fonden kan ersättas av ny bebyggelse i lämplig skala). Alla två-våningsbyggnaderna i områdets västra del bör gå att bygga om till bostäder.

Vi har full förståelse för att de många en-vånings vårdpaviljongerna inte går att bygga om till bostäder. De nya bostäder som föreslås har en bra skala och utformning för området.

De flexibla bestämmelserna i planförslaget (B3, B4 och B5 samt resonemanget i 'Beskrivning av förslaget samt miljöbedömning') måste ersättas med bestämmelser som slår fast att befintliga byggnader inte får rivras.

Ingen ny bebyggelse nord-ost om Carlslundsvägen

Carlslundsvägen utgör en naturlig avgränsning mot öster (nord-ost) och därför bör ingen nybebyggelse ske här. Rönnns villa och den lilla radhuslängan med personalbostäder kan då bevaras.

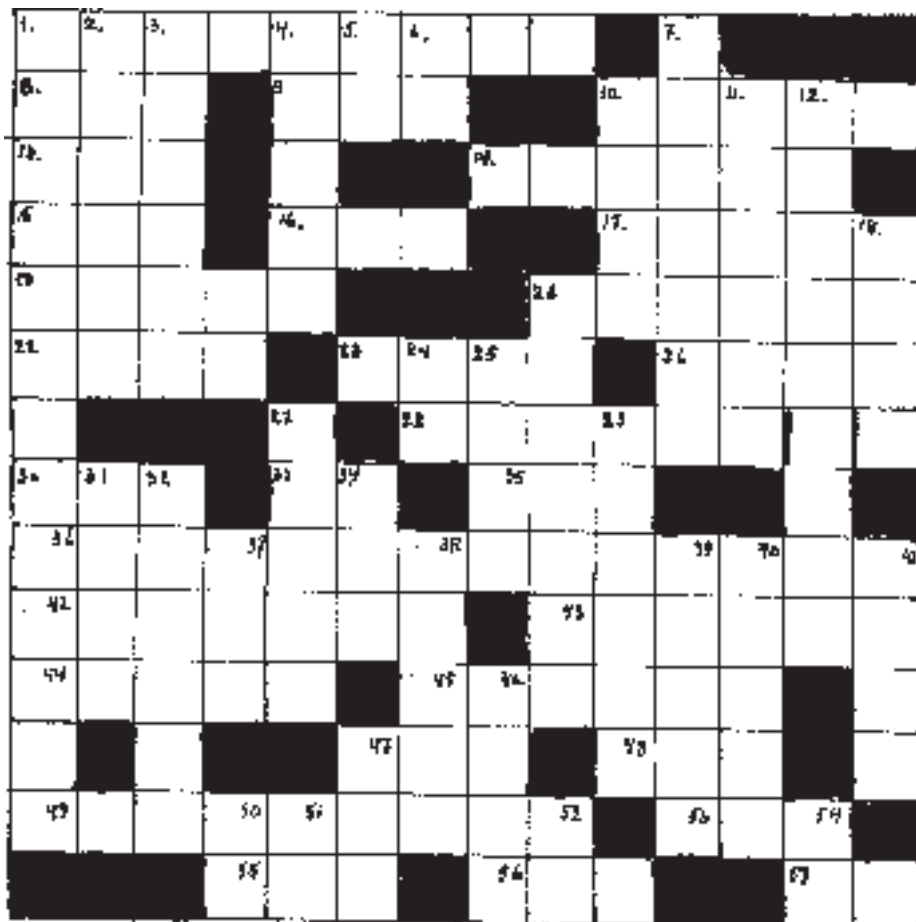
Läget för Rönnns villa motsvarar torpet Hönskogen (se Häradskartan 1902) /Hönsaskogen (se Länsstyrelsens historiska kartöverlägg; torpläget anges här gå tillbaka till 1636). 50 meter norr om Rönnns villa finns även en större husgrundsterrass.

Carlslundsvägen

Vi vill understryka vikten av att Carlslundsvägens karaktär bevaras och att den södra, asfalterade delen, grusas. Detta markerar att det inte är en genomfartsväg.

Upplands Väsby Hembygdsförening
e.u. Klas Lundkvist
/KL

Korsord 2/02

Konstruktör: Lennart Hedlund

Lösningen insändes till U. V. Hembygdsförening
 Box 40
 194 21 Upplands Väsby

senast 20 juni 2002

Vågräta:

1. Tidigare Väsbybyggnad, som togs i bruk omkring 1910
8. Trikloretülen
9. Aktiemarknad
10. Oformligt stycke
13. Bra att ha vid fiske
14. Kulturväxt
15. Kan man vänta ett
16. Slingrande ting
17. Även
19. Ingår ej kemisk förening
21. Gör man i bl.a. bollsporter
22. Är beläget i ett grannland
23. Oklätt
26. Kall och .....
28. Kruska
30. Kan man sig ibland
33. Husdjur eller hårt slag
35. Bästa material till skärbrädor
36. Olöst kriminalfall
42. Får man skulden
43. Kan delade vara
44. Improvisera
45. Smålandsort
47. Sista bokstaven
48. Assurerat
49. En av Väsby's första arbetsplatser var ett sådant
53. Ovanlig fisk, som finns i Väsbyån
55. Nedre smala delen av ett kronblad
56. Upptäckt
57. Fruset vatten

Lodräta:

1. Här finns mat men ingen stins
2. Före list
3. Blanda (försvenskat)
4. Verktyg
5. Initialer för svensk Europamästare i boxning
6. Lagercentral
7. Vardagsnamn på ett tidigare Väsbyföretag
10. Divisionsresultat
11. Skiss
12. Tidigare Väsbyföretag med många andra namn
18. Vill man att portionen skall göra
20. Kan man göra och vilja
21. Möjlighet att förtjäna pengar till sitt uppehälle
24. Allm. reklamationsnämnden
25. Har landets äldsta ungdomsvårdskola
27. Kan man banan och spela efter
29. Äts ägg ibland
31. Häst
32. Stryk eller utskällning
34. Kvalster
37. Flera karlar
38. Finns även i Väsby
39. Herrgården där uppfördes på 1660-talet
40. Speciell sådan används ofta i tävlingar
41. Används väl i alla hem och på alla arbetsplatser
46. Vill man inte drabbas av
47. Är ölänningen
50. Hårt träslag
51. Löwenströmska Lasarettet
52. Ej roligt att stå i
54. 3.14

Hyr lokal med atmosfär!

Upplands Väsby Hembygdsförening erbjuder Nedre Runby gårds LADUGÅRD för fest, konferens, dop, minnesstund, årsmöte, kurser mm.

LADUGÅRDEN är en modernt utrustad och handikappvänlig lokal med plats för upp till 50 personer.

Tillgång till kök med utrustning för enklare förtäring finns.

LADUGÅRDEN kan hyras privat eller av organisation för enstaka tillfällen eller terminsvis för återkommande verksamhet. Dock ej för dans eller ungdomsfester.

LADUGÅRDEN ligger på bekvämt gångavstånd från pendeltåg vid Upplands Väsby Hembygdsförening, Hagvägen 2/Pukslagargatan, (Runby) Upplands Väsby. Det finns en stor gratis parkeringsplats i anslutning till lokalen och busshållplatsen finns 150 m från entrédörren.

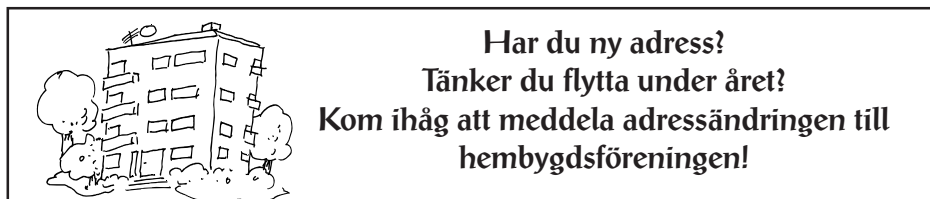
LADUGÅRDEN kostar 550:- i hyra för enstaka sammankomster. Vid kortare sammankomst är timhyran 50:- per timme.

För terminshyra, var god ta kontakt med uthyrningsvärdinnan.

LADUGÅRDEN uthyres genom Nora Lundberg, tel. 08/ 590 335 49.

VÄLKOMNA.

Upplands Väsby Hembygdsförening.

Upplands Väsby Hembygdsförening
Box 40, 194 21 Upplands Väsby
Hembygdsgården: Hagvägen 2 / Pukslagargatan
Telefon 08-590 826 40
Postgirokonto 29 81 91-8

STYRELSE 2001-2002

	Telefon
Rune Sahlström, ordförande	590 335 58
Ulf Gustafsson, vice ordförande, boställsvärd	590 320 82
Gunilla Ahlberg, sekreterare	590 834 40
Inger Nyström, kassör	590 820 93
Inga Lisa Gustafsson, registrator	590 336 42
Klas Lundkvist, ledamot	590 936 81
Swenning Nilsson, ledamot	590 71159

Bengt Hedlund, kommunvald representant 590 304 95

ERSÄTTARE

Monica Berglind, Alf Björkman,
Arnold Härmark, Kerstin Kéry,
Annika Tingvall, Vivi Wallin

MEDLEMSBLADET HEMBYGDEN

Inga Engdahl, ansvarig utgivare	590 300 20
Inga Lisa Gustafsson	590 336 42
Carin Törner	590 870 69

REVISORER ORDINARIE

Lars Eklund
Göran Sandberg

ERSÄTTARE

Frank Granåker
Anette Ehrnholm

BOSTÄLLSVÄRDINNA

Nora Lundberg 590 335 49

Valberedning

Kerstin Hammarin, Harald Torkelsson, Anna-Liisa Bergman